

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRISJ
Voor de Staat. f. 12.
Eranco per post, n. 14.

(Verschijnt driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE
15 cents per lijn
behoort 33 cents zegel

DE FINANCIEN.

3de ARTIKEL.

Het is sinds lang reeds, dat de Noord-Brabander zich beijvert, om het gouvernement te waarschuwen, dat hetzelfde in het vak van financiën eenen doolweg heeft ingeslagen, die ten verdere leidt. Maar, helaas! toen de regering deze duidelijke waarheid, welke door de geheele onafhankelijke pers verkondigd is, begon in aanmerking te nemen, stelde zich onze zogenaamde vertegenwoordiging vooruit, om der regering op den weg van verbetering een struikelblok te worden, dat dezelve beletten zou een nieuw pad in te slaan.

Men verwondere er zich niet over, dat wij zoo dikwijls op ditzelfde onderwerp terug komen. Wij zouden meenen aan onzen pligt te kort te doen, indien wij niet dikwerf voorstelden, en herhaalden wat wij den lande nuttig, noodzakelijk oordeelen. Zoolang wij zullen zien, dat de natie noch hare zogenaamde vertegenwoordiging weet te waardeeren, noch den toestand, welken deze ons gemaakt heeft, kent, zullen wij onophoudelijk herhalen, wat wij reeds menigmaal gezegd hebben, dat onze vertegenwoordiging eene fictie is, dat dien tengevolge de belangen der natie verwaarloosd zijn, en niet den dag nog meer en meer achteruitgaande, eindelijk dreigen zullen eene krisis te veroorzaken, wier uitbarsting het vaderland doodlijk zijn moet. Wij zeggen, en wij hebben het vroeger meen, dat een openlijk verklaard, dat in de huidige toestand der zaken een onkruid in den akker des vaderlands verborgen ligt, hetwelk vroeg of laat den Koning en het volk verderfelijk zijn zal, zoo men voortgaat de toekomst lijdelijk te gemet te gaan, in afwachting, wat zij ons zal baren, zonder te poggen zich de omstandigheden ten nutte te maken; zonder te beproeven de orkanen af te weeren; en de onheilen te voorkomen, die ons dreigen.

Het is daarom, en daarom alleen, dat wij voor de debatten over de tweejarige begroting met alle kracht er op aandringen, dat men toch tot eene spoedige herziening der grondwet mogte overgaan. Wij zijn in die opinie gesterkt geworden, door al datgeen, wat tydens en na de beraadslagingen over de begroting is voorgevallen. De belangrijke brochure van Mr. ALBARDA, onder den

titel van: *het heil van den staat de hoogste wet*, heeft het duidelijk uiteen gezet, dat het uit een finantieel oogpunt noodzakelijk is, tot die herziening der grondwet spoedig over te gaan, hoewel het ons niet bewezen schijnt, dat de herziening der grondwet eene reductie der renten behoort vooraf te gaan. Wij willen dit punt in een volgend nummer opzettelijk in overweging nemen.

Wij hadden tot dusverre die herziening alleen uit een staatkundig oogpunt noodzakelijk voorgedragen. Maar dewijl het met den dag duidelijker wordt, dat het land wellicht niet meer zal zijn te redden zonder reductie der renten, worden wij er nu ook toe gedrongen, eene herziening der hoogste staatswet des te dringender te yegen, hoe meer de toestand des vaderlands dreigden geworden is.

Wij houden het voor bewezen, en de bevinding van het voorledene is daar, om borg te spreken voor de gebeurtenissen der toekomst, dat zonder eene algeheele verandering der wijze van bestuur te gelijk met eene vermindering van renten, dat zonder tevens eene krachtige hand aan het noer van staat te slaan, en de natie bij vernieuwing van instellingen te verjeugdigen, voor koning en vaderland, voor materiële, zoo min als zedelijke belangen geen heil te wachten is. Alles slaapt hier te lande, en het is bij velen een dopslaap. Alles slaapt, intzij een geest van wrevel, van misbegrip, van walsche, voortspaltende uit armoede, uit vermindering van welvaart, uit partijmeene bezuiniging, die onregtvaardig, hatelijk, gevaarlijk is, omdat zij slechts partieel, op sommige, door zekere partij miskennde en gewone bezamben (nuk) die mischien in den weg staan tot de uitvoering van plannen, welke voor velen geen geheim meer zijn, en tot wier verlaten men zich niet ontziet middelen te bezigen, welke een eerlijk mensch van schaamte moesten doen blozen. Maar partijzuicht kent geene schaaften.

Die oude regering, die geliefkoosde regering der door ons bedoelde partij, overlaadde het land met schuld, ter verrijking dierzelfde partij. En nu is het juist deze, die van dien uitstekend ten haren voordeele gemaakten schuldenlast partij trekt, om den Koning en ziele regering impopulair te maken, om den loop des bestuurs te vermoeylijken en daardoor misschien den bestaanden regeringvorm vroeg of laat, bij de eerstkomende beste gelegenheid, in gevaar

te brengen. Van schandige laagheden, door middel van laster, onder een staatkundig, godsdienstig, fanatiek masker verspreid, zwijgen wij.

Eene zwakke regering, met goede bedoelingen beziel, schijnt niet te zijn opgewassen voor de taak, welke haar op de schouderen drukt. Energieke middelen te bezigen, tot redding in den tragelijken toestand, daarvoor schijnt zij terug te deinken. Het is waar, eene belasting op de inkomsten, behoort onder die soort van middelen, welke wij gerustelijk energiek mogen nemen. Maar het hatelijke eener dandange wet had de regering van derzelve te regt afschrikt, tot dat eene meerderheid der tweede kamer haar noodzaakte dezelve voor te dragen. Dat dan ook al de hatelijkheid derzelve alleen op de tweede kamer terug valle,

Eene belasting op de inkomsten wordt door een door ons gelaakte partij voorgesteld, niet zoo zeer tot redmiddel des vaderlands, als tot redding van den rentestandaard. Die partij heeft hare verdedigers onder de vertegenwoordiging, en dewijl door de zwakheid der regering, zich andere vertegenwoordigers, uit goede beginselen tot oppositie vormen, (zoo gebaust het dat ministerie werden voorgesteld en doorgevoerd) welke onmiddellijk strekken ten verdedigen van het volk van Nederland. Zal het ook aldus met de wet op de inkomsten gaan?

ENGLAND

De Hertog van Buccleugh wordt den 28 dezer afkeer te genoot gezien, en zal het laatste worden den Hertog van Marlborough bewoond hotel van Belgrave square betrekken. Hetwelk voor minstens drie maanden te behouden. De zwarte brand heeft gisteren voortgeduurd, uitgestrekte machin-fabriek van den Heer Robinson, in Fletbriaroad, niet ver van het paleis van Buckingham alhier, grootzadels in de asch gelegd. Het branden van grootzadels is een gevaar in onderscheidene iusscheel-graafschappen; verlichte aldaar voortdurend groote ongerustheit, waartoe men die zake tenen tot de uitvoering van een of ander moorddadig plan tegen de aanhangers der Regering aanmerk. De heer de wijl op een een punt, de partij reeds door het volk te verlaten, waartoe zij naar het oer de verlichting onderzocht wilde doen, welke de wend wordt alhier ten vrede bewijst te worden. De aanvankelijke tegenaan, door de natie, zijn veters. Den 24 heeft de London een meeting plaats gehad om het geling der regering te onderzoeken. Onderscheidene koppen, zinnelken der hoofdelij wonden, dezelve het aanhooren van enige redoxeruzen. Eenige besluiten genomen, de strekking

om te protesteren tegen het staatkundig stelsel van het ministerie met opzigt tot Ierland.

De vergadering heeft ook verklaard dat zij gereed was met al hare krachten O'Connell en de repealers te overtuigen, als hebben zij zich jegens hun vaderland met een koninkrijk verdienstelijk gemaakt.

Het Parijsche *Journal des Débats* deelt den volgende brief uit Madrid, van den 14 November, mede:

De Koningin heeft gisteren een groot palmarium gegeven, waarbij, behalve de ministers, verscheidene leden van den senaat en van de kamer van afgevaardigden tegenwoordig waren. De koningin was gezeten tusschen den heer Onis, voorzitter van den senaat, en den heer Olozaga, voorzitter der kamer van afgevaardigden. Den heer Lopez, voorzitter van den raad van ministers, was tegenover de koningin geplaatst. De afwezigheid van den generaal Narvaez, die zich wegens ongesteldheid verontschuldigd had, heeft eenig opzien gebaard; de eigentlijke beweegreden dier afwezigheid is deze, dat de generaal Narvaez met het ministerie overhoop ligt. Hij oordeelt, dat de vervolging van hen, die op hem geschoten hebben, niet met gezamenlijk overzigt, en gelooft, dat het ministerie dezen aan de militaire regtspraak onttrekken en voor een burgerlijke rechtbank brengen wil. Het is zelfs zeker, dat de generaal Narvaez gisteren, nadat hij van hare Majesteit het wachtwoord ontvangen had, het verzoek om ontslag als kapitein-generaal aan de koningin heeft ingediend; men voegt er bij, dat hij zich bij de koningin ongunstig over het ministerie had willen uitlaten, maar dat hare Majesteit slechts geantwoord heeft: „Ik wil mijne ministers behouden.“ Men meent intusschen dat het door den generaal Narvaez ingediende ontslag de verandering van het ministerie verhaasten zal, te meer daar de heer Lopez volhardt bij het besluit om zijnen post neder te leggen. Men weet overigens, dat de koningin het aan zich voorbehouden heeft, om nog aan het vrbeger verzoek tot ontslag harer ministers te voldoen en hen slechts voorloopig in hunne functien bevestigd heeft.

Volgens berichten uit Madrid van den 15, waren toen de onenigheden met generaal Narvaez bijgelegd, en had men hem overgehaald, om zijne betrekking van kapitein-generaal van Madrid te blijven behouden. Men meent steeds, dat het voor de handhaving der openbare rust in de hoofdstad van groot belang is, dat een man van zoo veel gezagkracht als Narvaez daar over de krijgsmagt bevel voert.

Volgens berichten uit Katalonie heeft de junta der opstandelingen te Barcelona, op het ontvangen van het bericht dat de generaal Ametller nog te Figueras met een zeker aantal troepen tegen de regering het veld hield, den 14 November des morgens de onderhandelingen over eene kapitulatie afgebroken, en zijn de vijandelijkheden hervat. De generaal Sans belegert de stad met 10,000 man en laat brambatterijen opwerpen, die den 18 gereed zouden zijn, als wanneer een ernstige aanval tegen Barcelona zou worden gedaan. Den 15 en 16 hebben voor Figueras tusschen de troepen van Ametller en die van den generaal Prim schermutselingen plaats gehad.

Het nieuwe ministerie is nog niet gekonstitueerd. De heer Olozaga, die in last heeft om hetzelve samen te stellen, ontmoet groote zwaarigheden. De heer Lopez zal geen deel van de nieuwe kommissie nemen; hij heeft den 16 aan de koningin medegedeeld dat zijn voornemen is, zich van het staatkundig toneel te verwijderen.

De berichten uit Barcelona zijn gunstig voor het gouvernement. De nationale garde heeft zich van de Alharazanas, waar de centralisten zich wilden verzamelen, meester gemaakt. Den 14 verschilden zich de troepen van Sans bij de poort van Gera, waarop de belegeraars eenen aanval deden uitvoeren, zoo de stad zich niet overgeeft;

het 14 poorten waaraan hij zit, dat de poorten zullen worden geopend. Te Parijs liep den 23 reeds het gerucht van de overgave van Barcelona.

FRANKRIJK

PARIS 21 November. Nog nooit deden 160 hebben zich zover aansluitende tusschen Parijs beïnvloed dan naar Parijs en tusschen 500 de heb den haren overnemen veroorloofd is, hij te vertoeven; onder dezelve zijn de prinsen Galyczyn en Labanoff, de graven Pahlen en Depidoff, de kolonel prins Arbenoff en die allen den winter in deze hoofdstad hebben doorgebracht. De heer Gretsck, Raad van State in dienst van Z. M. den Keizer der Russen en redakteur van *P Abeille du Nord*, is insgelijks hier gearriveerd, komende van Duitschland; hij is door het russische gouvernement belast met het samenstellen van een groot werk hetwelk moet dienen om het boek van den markies de Custine te refuteren, en aan hetwelk hij hier zal arbeiden. De dokumenten, waaruit hij moet putten zullen hem uit officiële bronnen toekomen. Dit werk zal in het Duitsch het licht zien bij den boekhandelaar Renouard; de heer Gretsck zal het manuscript, zijnde Russisch, aan den heer von Kotzebue toezenden, aan wien de vertaling in goed Hoogduitsch is opgedragen. Ook zal later eene fransche vertaling het licht zien.

De direktie der spoorwegonderneming van Orleans, rigt den volgende brief aan den *Moniteur Parisien*:

De goederentrein gisteren avond van Parijs naar Orleans vertrokken, is eensklaps in zijne vaart gestuit geworden door twee paarden, die des nachts tot het vervoe van zand werden gebezigd tusschen Chevilly en Orleans. De machine, haar tender en onderscheidene waggons zijn buiten het spoor geraakt. Er is niemand gekwetst zelfs geen enkele heeft zich bezeerd.

Tengevolge van dit ongeluk, hetwelk de beide wegen voor een oogenblik onbruikbaar had gemaakt is het vertrek der persontrein van Orleans tot 'smiddags twaalf ure verzwaard geworden.

Wij vernemen dat de heeren Gabriel Delessert, prefekt van politie en Martijn du Nord, minister van Justitie zich den 21 dezer verzoegd hebben ten huize van de heeren de Polignac en de Peyronnet ten einde hen dit te noodigen Parijs te verlaten, dewijl zij zich niet hebben willen onderwerpen aan de voorwaarden der amnestie, daarin bestaande dat voorsienog een vakend oog op hen zou worden gehouden; doch dit moest slechts een voorwendsel zijn geweest. Indien wij goed onderrigt zijn bestaat er eene andere reden, die men goedvindt te verhalen. De heeren Polignac en Peyronnet hebben geweigerd den Koning hunnen dank te betuigen voor de hun verleende genade; doch zich bereidwillig getoond hunne dankzegging daarvoor te doen aan den hertog van Orleans. Men voegt er bij dat deze verwijdering in verband staat met de tegenwoordigheid te Londen van den hertog van Bordeaux.

P. S. De heer de Peyronnet zal verlof aan den Koning vragen om te Parijs te mogen blijven. De heer de Polignac had besloten Zaterdag 25 Parijs te verlaten.

De nader ontvangene brieven uit Algerie behelzen geen enkel woord wegens de gevangenneming van Abd el-Kader, maar wel vele klagen over de gastvrijheid, welke de keizer van Marokko, in weerwil zijner beloften, voortdurend aan de kalifs van den emir bewijst, en over de verraagde inschikkelijkheid die de fransche regering ten aanzien van eerstgemelden vorst betoont.

Van den 1 Januarij tot den 15 dezer hebben niet minder dan twaalfmaal fransche werklieden vrijpassen naar Algerie aangevraagd en ontvangen.

BELGIË

Te Gent is de openbare verkoop aangekondigd van de eerste lading, die uit de belgische volkplanting te Santo Thomas in Middel-Amerika aangebragt is. Blijkens de aankondiging, bestaat die

lading uit: 14,118 stuks kampeche hout; 4,000 kilogrammen rozen- en palissander-hout; 130 stuks geel hout: eene partij mahoniehout in blokken; eene partij meubelhout van verschillende soorten, zee-kiepen palanqueten; eene partij kokosnoten, en 25 jaar fraaije schelpen.

NEDERLAND

HEERVOGENBOSCH, 23 Nov. meldt ons uit Tilburg dat Z. M. den Koning, aldaar op 11. Donderdag middag is aangekomen.

Vrijdag avond hadden de eer bij Zr. Ms. diner te worden uitgenodigd op van Geera, de generaal-majoor graaf Dumonceau, de luitenant-kolonel Schnoeckaert van Schouburg, kommandant van het regiment lansiers te 's Bosch en Tilburg garnizoen houdende, de Heer Madaor, lid der Staten-Generaal, de Heer A. Diepen kommandant der schatiers, de Heer Beckers burgemeester van Tilburg enz.

Zaterdag heeft Z. M. een uitstapje gedaan naar de hoofdstad der Provincie. De koning is in open kalèche ne stad binnen gereden en heeft de vernieuwde fortifikatign met de meeste aandacht in pogerschoon genomen. Men heeft niet genoeg opgemerkt dat Z. M. gezondheid bloeiender dan ooit op het opgeruimde gelaat te lezen was.

Men wil weten dat Z. M. eerst morgen naar 's lisse wederkeert.

GRAVENHAGE, den 22 November. Men vernemt dat reeds sedert eenigen tijd bij den Raad van State zijn aanhangig geweest de ontwerpen van wet tot opheffing of regeling van de Rijks fondsen, en dat thans bij dat collegie een onderwerp van overweging uitmaakt de insgelijks reeds vroeger bij gerucht vermelde voordragt van wet tot regeling van den achterstand van 1840 en vroeger.

Voorts verzekert men, dat door de Regering aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de hervatting van hare werkzaamheden, zal worden aangeboden een ontwerp van wet tot aflossing en intrekking van schuld over 1843. Bij dat ontwerp zal worden voorgedragen, nog dit jaar drie tonnen gouds aan te wenden tot wederinkoop van schuldbekentnissen ad 3½ per cent, welke som, even als het te kort voor 1843, door nadere wettelijke bepalingen zal worden gedekt. Betreffende de aflossing over het loopende jaar, van de schuldbekentnissen ad 4½ per cent, zullen later wettelijke bepalingen worden genomen.

Eindelijk, dat nog in de tegenwoordige Zitting der Staten-Generaal voorstellen zullen worden gedaan omtrent de regeling van openbare schuld, en dat aldan tevens op de schuldbekentnissen ad 4½ per cent zal worden gelet.

GRAVENHAGE, den 23 November. De Raad van State is heden weder buitengewoon vergaderd geweest.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen kennisgevingen van de Heeren van Bechters, Trapp en Druyvesteyn, dat bij tengevolge van ongesteldheid, verhinderd worden de vergadering bij te wonen.

Bij de Kamer zijn ingekomen de volgende ontwerpen van wet:

10. Drie ontwerpen tot vaststelling der drie hoofdstukken van de staatsbegrooting voor 1844 en 1845, welke vroeger de goedkeuring der Kamer niet hebben mogen verwerven, als: a, het tweede hoofdstuk: Hooge kollegien van Staat en 's Konings Kabinet; b, het achtste hoofdstuk, Marine, en c, het negende hoofdstuk, Finantiën, dat is het Departement en de Administratiën.

20. Ontwerp van wet omtrent de aflossing en intrekking van schuld over 1843.

30. Ontwerp van wet houdende overschrijving van wegen in Friesland en Groningen.

40. Ontwerp van wet tot vaststelling eener begrooting der kosten voor de droogmaking van het Haarlemmermeer.

50. Vijf ontwerpen tot wijziging van het eerste boek van het wetboek van strafregt.

60. Ontwerp houdende bepalingen oopens de

